

Asia

U-jatkokirje komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 767/2008, asetuksen (EY) N:o 810/2009, asetuksen (EU) 2017/2226, asetuksen (EU) 2016/399, asetuksen 2018/XX (yhteentoimivuudesta annettu asetukset) ja päätöksen 2004/512/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 2008/633/YOS kumoamisesta (VIS-asetuksen ja siihen liittyvien muiden säädösten muuttaminen ja kumoaminen)

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 93/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 16.5.2018 muutosehdotuksen VIS-asetukseen liittyen (COM (2018) 302 final). VIS-asetusta koskevan muutosesityksen yleistavoitteena oli parantaa turvallisuutta EU:ssa ja sen ulkorajoilla, helpottaa laillisesti matkustavien oikeutta ylittää ulkoraja, liikkua ja oleskella vapaasti Schengen-alueella, jonka sisärajoilla ei suoriteta tarkastuksia, sekä helpottaa Schengen-alueen ulkorajojen valvontaa. Viisumitietojärjestelmän edelleen kehittäminen on tärkeää myös komission tietojärjestelmien yhteen toimivuudesta (interoperability) 12.12.2017 antaman asetusehdotuskokonaisuuden toteuttamisessa.

VIS-muutosehdotukseen muodostettiin neuvoston kanta 12/2018, mutta keväällä 2019 olleiden Euroopan parlamentin vaalien vuoksi ns. kolmikantaneuvottelut parlamentin kanssa käynnistyivät vasta 10/2019 parlamentin järjestäytyttyä uudelleen vaalien jälkeen. Asetusmuutoksen teknisen luonteen ja viimeisimmäksi COVID-19 -tilanteen asettamien rajoitusten vuoksi neuvottelut parlamentin kanssa ovat edenneet hitaasti.

Neuvottelujen myötä asetukseen on todettu tarvittavan tarkempia säännöksiä muihin EU-tietojärjestelmiin VIS-järjestelmästä tehtävien automaattisten tarkistusten osalta. Lisäksi VIS-asetuksen muutoksen yhteyteen on todettu välttämättömäksi sisällyttää täydentäviä muutoksia muihin lainsäädäntöinstrumentteihin, joiden avulla varmistetaan yhteentoimivuus muiden EU-tietojärjestelmien kanssa VIS-toimintoihin kuuluvien automaattisten tarkistusten yhteydessä.

Tällä U-jatkokirjeellä huomioidaan neuvottelujen eteneminen ja todennäköinen VIS-asetuksen neuvoston mandaatin päivittäminen tarkentamalla eräitä kohtia Suomen kannassa.

Suomen kanta

Valtioneuvosto on linjannut Suomen kansalliset kannat koskien VIS-asetuksen muuttamista valtioneuvoston kirjelmässä U 93/2018 vp. Tässä U-jatkokirjeessä toistetaan eräitä kohtia

Suomen kannassa neuvottelujen eteneminen ja todennäköinen VIS-asetusta koskevan neuvoston mandaatin päivittäminen huomioiden.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että VIS-järjestelmän lainsäädäntömuutoksissa pyritään laadukkaaseen ja kokonaisvaltaiseen lopputulokseen ja näin ollen lainsäädäntöön, jonka soveltaminen on selkeää.

Valtioneuvosto pitää hyvänä, että VIS-järjestelmästä tehtävien automaattisten tarkistusten säännöksiä selkeytetään ja tarkistetaan. Selkeä lainsäädäntöpohja ja selkeästi säädellyt käyttöoikeudet tukevat paitsi tietoteknisen pohjarakenteen luomisessa myös käytännön toimijoita. Valtioneuvosto pitää hyvänä, että osumien ja niihin sisältyvien tietojen käsittelyä selkeytetään tiedon luonteen mukaisesti. Erillisen VIS nimetyn viranomaisen luomiseen valtioneuvosto suhtautuu niin ikään myönteisesti, mutta toivoo, että jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus nimetä ko. viranomaisen omat kansalliset rakenteet ja erityispiirteet huomioiden.

Valtioneuvosto kiinnittää edelleen huomiota siihen, että VIS-muutosehdotus linkittyy mm. tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta annettuun asetuskokonaisuuteen (Interoperability Regulation). Tämä huomioiden, valtioneuvosto pitää myönteisenä sitä, että VIS-muutosehdotusta täydennetään tarpeelliseksi katsotuin osin, jotta muutettu VIS-järjestelmä voi toimia suunnitellusti osana EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuskokonaisuutta.

Valtioneuvosto pitää edelleen tärkeänä, että VIS-muutosehdotuksessa huolehditaan perusoikeuksien kunnioittamisesta ja tietosuojaan toteutumisesta.

Tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehukseen liittyviin määrärahaehdotuksiin ja täten myös VIS-asetusehdotuksen rahoitukseen EU:n budjetista vuodesta 2021 eteenpäin otetaan kantaa osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Pääasiallinen sisältö

Komissio antoi VIS-asetuksen muutosesityksen keväällä 2018. Tätä ennen komissio oli antanut esityksen EU:n matkustustieto- ja lupajärjestelmästä (ETIAS) loppuvuodesta 2016 ja esitykset EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuskokonaisuudesta (interoperability) loppuvuodesta 2017.

VIS-asetukseen liittyvien kolmikantaneuvottelujen alkaessa lokakuussa 2019 niin ETIAS-asetus kuin EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevat asetukset olivat hyväksytyt ja niiden täytäntöönpano oli alkamassa. Kolmikantaneuvottelujen alussa instituutiot huomioivat, että edellä mainittujen, jo valmistuneiden asetusten valossa oli VIS-asetukseen esitetyt muutokset jääneet joiltain osin puutteellisiksi. Neuvotteluissa todettiin tarpeelliseksi samaan aikaan arvioida mahdollisia kehityskohteita, jotta lopullinen muutettu VIS-asetus vastaa täysimittaisesti EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuskokonaisuuden asettamiin tarpeisiin ja muodostaa näille toiminnoille asianmukaisen lainsäädäntöpohjan.

Tämän perusteella VIS-asetusmuutosta on katsottu tarpeelliseksi kehittää etenkin i) VIS-järjestelmästä muihin EU-tietojärjestelmiin tehtävien automaattisten tarkistusten osalta sekä ii) täydentää muutosesitystä edelleen muihin lainsäädäntöinstrumentteihin tehtävillä muutosesityksillä EU-tietojärjestelmien yhteentoimivuuskokonaisuuden toiminnan varmistamiseksi.

Edellä mainittujen tarkennusten ja lisäysten tarpeellisuudesta on olemassa yhteisymmärrys instituutioiden välillä, mutta varsinaisista muutosartikloista ei ole vielä lopullista

yhteisymmärrystä neuvoston ja parlamentin välillä. Odotettavissa on, että neuvoston mandaattia tullaan tarvittavilta osin tarkentamaan.

Automattiset tarkistukset VIS-järjestelmästä muihin EU-tietojärjestelmiin

Komission esityksen mukaisesti VIS käynnistäisi jatkossa automaattisesti tietojärjestelmien yhteentoimivuuskokonaisuuteen liittyvän haun käyttäen eurooppalaista hakuportaalaa, jolla toimivaltaiset viranomaiset voivat selvittää samanaikaisesti useista EU-tietojärjestelmistä biografisin ja biometrisin tunnistein, onko henkilöstä merkintöjä muissa EU-tietojärjestelmissä. Pääsyoikeus näihin järjestelmiin tallennettuihin tietoihin perustuisi jatkossakin järjestelmäkohtaisissa asetuksissa määritettyihin kriteereihin.

VIS-asetuksen artikloja VIS-järjestelmästä muihin EU-tietojärjestelmiin tehtävien automaattisten tarkistusten osalta neuvotteluissa todettiin tarve tarkentaa ja täydentää artikloja ottamalla mallia mm. ETIAS-asetuksesta, jossa määritellään selvästi mm. siitä, mitä tietoja eri järjestelmistä tarkistetaan (artikla 20). Tarpeelliseksi todettiin myös säädellä esitettyä tarkemmin muista järjestelmistä saatujen osumien manuaalisesta tarkistuksesta. Tarkennusten tavoitteena on varmistaa paitsi lainsäädäntöpohjan myös prosessien selkeys automaattisten tarkistusten yhteydessä.

VIS-järjestelmästä tullaan tekemään kyselyjä eurooppalaisen hakuportaalien kautta EU-tietojärjestelmiin biografisin ja biometrisin tunnistein. Vastauksena saatava tieto on eritasoista. Tämän vuoksi neuvottelujen yhteydessä on todettu tarpeelliseksi säännellä tiedon käsittelyä tarkemmin ns. tiedon herkkyyden mukaan, toisin sanoen, kenellä on pääsy tietoihin ja kuka voi tarkistaa muista järjestelmistä saadut osumat.

Käsiteltävänä olleet kompromissitekstit ovat perustuneet seuraaviin elementteihin:

- Lähtökohtaisesti ns. *normaalit osumat*, joihin kuuluisivat pääosin mm. EES-, ETIAS-järjestelmistä tulevat osumat, sekä SIS kuulutuksiin liittyvät osumat mm. maahantulokiellon ja väriiden matkustusasiakirjojen osalta, tultaisiin tarkistamaan toimivaltaisten viisumiviranomaisten toimesta.
- *Herkkien osumien*, joihin on tarkoituksena sisällyttää mm. SIS pidätysmääräys, ETIAS-seurantalistan osumat, osumat ECRIS-TCN -järjestelmässä oleviin tietoihin sekä Europol-tietoihin perustuvat osumat, osalta tarkoituksena on varmistaa, että tiedot tarkistetaan sellaisen toimijan toimesta, jolla on ko. tietojen edellyttämät käsittelyoikeudet. VIS-järjestelmään tulee näissä tapauksissa merkintä lisäselvityksistä. Konsultaatio toimivaltaisten viranomaisten kanssa esitetään tapahtuvaksi *VIS nimetyn viranomaisen* toimesta, jonka pohjalta voitaisiin varmistaa, katsotaanko viisumihakijasta olevan uhkaa EU:n yleiselle turvallisuudelle. On myös arvioitu, että ETIAS seurantalistalla olevien tietojen herkkyyden vuoksi ko. osumat tulisi ohjata suoraan ETIAS-yksiköiden tarkistettavaksi.
- Tämän lisäksi osa osumista jäisi viisumiviranomaisille *näkymättömiksi osumiksi*, esimerkiksi SIS kuulutuksista kadonneiden tai haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden ja salaista tarkkailua koskevien kuulutusten osalta. Näissä tapauksissa tieto osumasta menisi toimivaltaiselle viranomaiselle, joka voi osuman perusteella arvioida tarvittavat toimenpiteet.

Neuvottelut automaattisia tarkistuksia käsittelevistä artikloista ovat auki ja niissä voi tapahtua edelleen kehitystä. Esimerkiksi mahdollisen uuden toimijan eli VIS nimetyn viranomaisen osalta jäsenvaltiot ovat pitäneet tärkeänä sitä, että päätös tehtävien ohjaamisesta tietyllä taholla

voidaan tehdä kansallisesti ja kansalliset erityispiirteet ja -rakenteet huomioiden. Euroopan parlamentti on ajanut selkeän käsittelyrakenteen luomista automaattisten tarkistusten yhteydessä tulevien hittien manuaaliseen käsittelyyn ja sinänsä tukee ns. VIS nimetyn viranomaisen luomista, mutta haluaisi rajoittaa kansallisia ratkaisuvapautta mm. nimenomaisesti rajoittamalla SIRENE-toimistot nimeämisen ulkopuolelle.

On huomioitava, että käsitellyt tarkentavat esitykset koskevat tällä hetkellä vain Schengen viisumien (ns. lyhyet viisumit) yhteydessä tehtäviä tarkistuksia, mutta saavutettavia ratkaisuja on tarkoitus toisintaa mahdollisuuksien mukaan myös ns. pitkien viisumien ja oleskelulupien yhteydessä tehtäviin automaattisiin tarkistuksiin.

VIS täydennysartiklat, pääsy muihin tietojärjestelmiin

VIS-asetuksen muutosesityksessä tehdään myös muutoksia muihin lainsäädäntöinstrumentteihin. Kolmikantaneuvottelujen yhteydessä on kuitenkin todettu VIS-esityksestä puuttuvan säännökset, joilla varmistetaan pääsy muihin tietojärjestelmiin (SIS, VIS, ETIAS, EES, ECRIS-TCN, Eurodac, Europol, Interpol) VIS-toimintoihin kuuluvien automaattisten tarkistusten yhteydessä. Neuvotteluissa instituutiot totesivat mainittujen säännösten olevan välttämättömiä, jotta muutettu VIS-järjestelmä voi toimia suunnitellusti osana EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuskokonaisuutta. Neuvottelujen ollessa edelleen alkuvaiheessa, päätettiin sisällyttää tarvittavat muutokset osaksi meneillään olevia kolmikantaneuvotteluja. Vastaavanlaiset puutokset oli tunnistettu myös ETIAS-asetuksen kolmikantaneuvotteluissa, jolloin muutokset oli tuolloisen kiireisen valmisteluakataulun vuoksi päätetty eriyttää erilliseksi lainsäädäntöesitykseksi.

Puheenjohtajavaltio Kroatia on laatinut VIS-muutosta täydentävän esityksen mukaillen ETIAS-asetusta täydentävää esitystä. Puheenjohtajavaltion esitykseen sisältyy 1) tarvittavat muutokset muihin EU-tietojärjestelmiin VIS automaattisten tarkistusten mahdollistamiseksi, 2) säännökset, joiden perusteella toimivaltaisille viisumiviranomaisille ja ns. VIS nimetyille viranomaisille annetaan tarvittavat käyttöoikeudet muihin järjestelmään, 3) varmistetaan yhteentoimivuus EU-tietojärjestelmien kanssa ja 4) määritellään tarkasti se, mitä tietoja vertaillaan kussakin järjestelmässä.

Puheenjohtajavaltion täydennysesityksen käsittely neuvostossa on edelleen meneillään; näin ollen VIS-muutosesitystä täydentävien artiklojen lopullinen muotoilu on edelleen avoin. Puheenjohtajavaltion tarkoituksena on täsmentää 12/2018 hyväksyttyä neuvoston yhteisymmärrystä etenkin mainittujen täydentävien artiklojen osalta ja todennäköisesti automaattisten tarkistusten osalta siltä osin, kuin suunniteltujen kirjausten katsotaan ylittävän olemassa olevan mandaatin.

Suomi on kommentissaan tuonut esille mm. tarpeen linjata ECRIS-TCN-järjestelmää koskevat artikkelit mahdollisuuksien mukaan tiiviimmin ETIAS asetusta täydentävän muutoksen kanssa.

Euroopan parlamentin näkemykset puheenjohtajavaltion esityksiin eivät ole vielä selvillä. Lähtökohtaisesti Euroopan parlamentti todennut tarpeelliseksi täydentää VIS-asetusmuutosta esitetysti, mutta painottaen sitä, että tässä vaiheessa lisätään vain välttämättömät artikkelit.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

VIS- asetusehdotuksen oikeusperustan muodostavat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artikkelit: 16 artiklan 2 kohta, 77 artiklan 2 kohdan a, b, d ja e alakohta, 78

artiklan 2 kohdan d, e ja g alakohta, 79 artiklan 2 kohdan c ja d alakohta, 87 artiklan 2 kohdan a alakohta ja 88 artiklan 2 kohdan a alakohta.

Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat säätää SEUT-sopimuksen 77 artiklan 2 koskevaa yhteistä politiikkaa, b alakohdan nojalla tarkastuksia, joita tehdään ulkorajoja ylittävälle henkilölle, d alakohdan nojalla kaikkia tarvittavia toimenpiteitä, joilla otetaan vaiheittain käyttöön yhdenmukainen ulkorajojen valvontajärjestelmä, ja e alakohdan nojalla sisärajoja ylittävälle henkilölle tehtävien tarkastusten poistamista heidän kansalaisuudestaan riippumatta.

Tämä on ehdotetun asetuksen pääasiallinen oikeusperusta. SEUT-sopimuksen 16 artiklan 2 kohdan nojalla unionilla on valtuudet säätää luonnollisten henkilöiden suojaa koskevia toimenpiteitä, jotka koskevat unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä jäsenvaltioiden silloin, kun viimeksi mainitut toteuttavat unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, suorittamaa henkilötietojen käsittelyä, sekä sääntöjä, jotka koskevat näiden tietojen vapaata liikkuvuutta. Tämä perussopimuksen määräys on myös tärkeä oikeusperusta tälle ehdotukselle.

Ehdotuksen liitännäistavoitteena on antaa kansallisille lainvalvontaviranomaisille ja Europolille tiukoin edellytyksin pääsy viisumitietojärjestelmän tietoihin lainvalvontatarkoituksia varten. Näin ollen ehdotus perustuu myös SEUT-sopimuksen 87 artiklan 2 kohdan a alakohtaan ja 88 artiklan 2 kohdan a alakohtaan. Nämä molemmat lisäoikeusperustat edellyttävät tavallisen lainsäätämisyksikön käyttämistä, jota sovelletaan 77 artiklan 2 kohdan nojalla. Ehdotuksella on myös joukko muita liitännäistavoitteita, kuten vaikuttaminen Dublinin menettelyyn ja turvapaikkamenettelyyn, jotka ovat SEUT-sopimuksen 78 artiklan 2 kohdan d, e ja g alakohdan nojalla kehitettyjä toimenpiteitä; kolmansien maiden kansalaisten tunnistamisen ja palauttamisen helpottaminen osana SEUT-sopimuksen 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla kehitettyjä toimenpiteitä; ja ihmiskaupan uhrien tunnistamisen ja ihmiskaupan torjunnan tukeminen osana SEUT-sopimuksen 79 artiklan 2 kohdan d alakohdan nojalla kehitettyjä toimenpiteitä. Ehdotukset saattavat edellyttää täydentävää lainsäädäntöä rikosrekisteritietojen luovuttamisesta.

Nämä lisäoikeusperustat ovat myös yhteensopivia pääasiallisten oikeusperustojen kanssa.

Ehdotus käsitellään tavallisessa lainsäätämisyksikössä, ja hyväksymisestä päätetään neuvostossa määräenemmistöllä.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan oikeusperustat ovat asianmukaisia.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Raportoiija Paolo Rangel (EPP), jatkoi työtä Carlos Coelhon laatiman raportin pohjalta, mikä hyväksyttiin Euroopan parlamentissa 3/2019. Uusi parlamentti antoi Rangelille 9/2019 mandaatin viedä neuvotteluja eteenpäin keväällä hyväksytyyn raportin pohjalta. EP:n kanta muodostuu oheisista neljästä pääasiallisesta elementistä: 1) turvallisuuden lisääminen sisällyttämällä ns. pitkät viisumit/oleskeluluvat VIS-järjestelmään. Samalla turvataan kyseisten asiakirjojen hallitsijoiden oikeudet paremmin. 2) Lasten suojelemisen vahvistaminen laskemalla ikäraja sormenjälkien keräämisen 12-vuodesta 6-vuoteen. 3) Parhaan mahdollisen teknisen ja lainsäädännöllisen arkkitehtuurin luominen järjestelmälle sekä 4) muutosten eteenpäin vieminen ajallaan ja budjetissa, sis. EP:n esityksen kahden vuoden täytäntöönpanoaikataulusta.

Kansallinen valmistelu

Luonnosta U-jatkokirjelmäksi on käsitelty ulkosuhdejaoston (EU3) kirjallisessa menettelyssä 10.6.2020 sekä EU (6) -jaoston kirjallisessa menettelyssä 10.6.2020.

Eduskuntakäsittely

Hallintovaliokunta antoi 23.11.2018 asiassa lausunnon (HaVL 32/2018).

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 6 kohdan mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat yleistä järjestystä ja turvallisuutta 27 §:n 27, 34 ja 35 kohdassa säädetyin poikkeuksin.

Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 26 ja 34 kohtien mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat ulkomaalaislainsäädäntöä ja Rajavartiolaitosta.

Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset EU:n talousarvioon

Eu-LISA teki vuonna 2016 viisumitietojärjestelmän teknistä muuttamista koskevan REFIT arvioinnin (Regulatory Fitness and Performance Programme). Arvioinnin tulosten mukaisesti VIS- asetusehdotukseen on sisällytetty pitkäaikaiset viisumit ja oleskeluluvat sekä EU:n ja Interpolin tietokannoista tehtävät automaattiset turvallisuutta koskevat tarkistukset sekä laitonta maahanmuuttoa koskevat tarkistukset. Ehdotukseen on sisällytetty myös lasten sormenjälkien ottamista koskevan ikärajan alentaminen sekä hakijoiden matkustusasiakirjan henkilötietosivun tallentaminen viisumitietojärjestelmään.

Komission arvioinnin mukaan VIS-asetusehdotuksen toteuttaminen edellyttää 182 miljoonan euron määrärahoja vuosina 2021–2027. Kehittämävaiheen on suunniteltu tapahtuvan vuosina 2021–2023 eli se ulottuisi EU:n seuraavalle monivuotiselle rahoituskehyskaudelle.

Jos ehdotus hyväksytään ennen seuraavaa EU:n monivuotista rahoituskehystä, tarvittavat resurssit (arviolta 1,5 miljoonaa euroa) otetaan ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevasta budjettikohdasta ja määrät vähennetään vuosiksi 2021–2023 kohdennetuista varoista. Tämän 1,5 miljoonan euron avulla käynnistettäisiin ehdotukseen sisältyvien toimien valmistelu koskien esim. täytäntöönpanosäädösten valmistelua ja julkisia hankintoja koskevien sopimusten valmistelua.

Ehdotukseen tarvittavat varat (rajaturvallisuusrahasto ja asianomaiset virastot) vastaavat komission 2. toukokuuta 2018 antamaa, vuosia 2021–2027 koskevaa monivuotista rahoituskehusehdotusta. Tämän ehdotuksen täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset jakautuvat seuraavasti:

- 105 miljoonaa euroa eu-LISAlle (välillinen hallinnointi);
- 45 miljoonaa euroa jäsenvaltioille jaettuna niiden kansallisiin ohjelmiin (hallinnointi yhteistyössä);

- 2 miljoonaa euroa Euroopan raja- ja rannikkovartiostolle (välillinen hallinnointi); – 30 miljoonaa euroa Europolille (välillinen hallinnointi).

Vaikutukset Suomen valtion talousarvioon

Suomen valtion talousarvion osalta taloudelliset vaikutukset jakautuvat ainakin sisäministeriön (raja, poliisi, maahanmuuttovirasto) ja ulkoministeriön hallinnonaloille sekä mahdollisesti myös oikeusministeriön alalle (Oikeusrekisterikeskus). Rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä, tarvittaessa kohdentamalla määrärahoja uudelleen. Kyseeseen voivat tulla myös tulevat kehysneuvottelut.

Tällä hetkellä Suomen ainoa kansallinen rajapinta VIS- järjestelmään on CVIS-liittymärajapinnan kautta ja vastuuviranomainen on ulkoministeriö, joka vastaa CVIS-liittymäsovelluksen operatiivisesta toiminnasta ja kehittämisestä.

Ehdotuksen myötä VIS- järjestelmä laajenee koskemaan myös oleskelulupia ja pitkäaikaisia viisumeita. Käyttötarkoituksen laajentuessa tulee myös Suomen kansallisen rajapinnan toimintaa laajentaa oleskelulupiin ja Suomen osalta mahdollisesti tulevaisuudessa käyttöön otettaviin pitkäaikaisiin viisumeihin. Oleskelulupia ja pitkäaikaisia viisumeita koskeva rajapintamuutosten kehittäminen ja toteuttaminen maksavat lähtökohtaisesti noin 300 000–500 000 euroa.

Arvion mukaan liittymärajapinnan muutosten lisäksi kustannuksia syntyy elävän kasvokuvan ottamisesta hakemuksen jättövaiheessa. Tämä merkitsee sekä laite- että ohjelmistohankintoja ja olemassa olevien prosessien kehittämistä. Kansallisella tasolla kustannuksia tulee arvioida erikseen operatiivisen toiminnan muutoksista käsin. Tarvittavien tietojärjestelmämuutosten tosiasiallisten kustannusten arviointi on mahdollista vasta, kun tiedetään, miten järjestelmä toteutetaan teknisesti keskusjärjestelmätasolla ja käytössä on asiakirja, jossa määritellään tarvittavat rajapinnat sekä muut edellytykset. Mahdollinen tietojärjestelmäintegraatio toteutettaisiin todennäköisesti Migrin hallinnoimaan ulkomaalaisasioiden tietojärjestelmään UMA:an. Mikäli näin on, aiemmin toteutettujen UMA-kansainvälinen tietojärjestelmä liittymien pohjalta hyvin karkea kustannushaarukka olisi 150 000–250 000 euroa riippuen siitä, miten monimutkaista liittymän tekninen toteuttaminen on.

Alustavan arvion mukaan poliisille voi VIS-asetuksen muutosten myötä koitua kohtuullisen vähäisiä henkilöstö- ja tietojärjestelmäkustannuksia.

Oikeusrekisterikeskukselle voisi muodostua tietojärjestelmiä koskevia kustannuksia, jotka liittyisivät ainakin sekä tietojen luovuttamiseen VIS nimetyille viranomaisille, että Oikeusrekisterikeskukselle tulevaan velvoitteeseen liputtaa tuomioita. Myös muut tietojärjestelmäkustannukset ja työmäärän kasvu olisivat mahdollisia. Kustannusten määrää pystytään tarkemmin arvioimaan, kun eurooppalaisten tietojärjestelmien kansallisen toimeenpanon kokonaisuus ja eurooppalaisen rahoituksen saatavuus selviävät.

Ehdotettu tietojen tallentaminen ja käsittely, tehtiin se minkä järjestelmän puitteissa tahansa, tulee teknisesti toteuttaa siten, ettei se luo jäsenvaltioille ylimääräistä hallinnollista taakkaa. Mahdollisista määrärahalisäyksistä päätetään valtiontalouden kehys- ja budjettiprosessien yhteydessä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM (2018) 302 final,
EU/2018/1048
U 93/2018 vp

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Anne Lamminmäki, EUE, Anne.Lamminmaki@formin.fi puh. +32 473534083
Virpi Kankare, UM/KPA-20, Virpi.Kankare@formin.fi puh. 050 596 5383
Marita Auvinen, UM/KPA-20, Marita.Auvinen@formin.fi, puh. 046 920 7685
Elina Lappalainen, UM/KPA-20, elina.lappalainen@formin.fi puh. 050 430 6563
Tarja Nylander, UM/HAL-40, tarja.nylander@formin.fi puh. 040 158 5471

EUTORI-tunnus**Litteet**

Viite U 93/2018 vp

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
